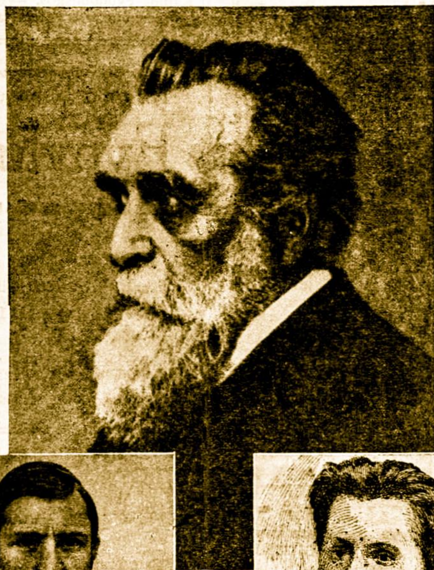
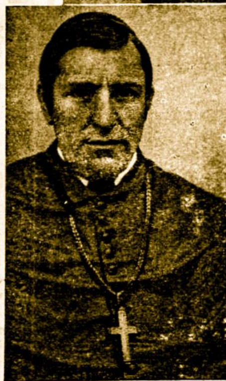
Laisvoji Lietuva

LITUANIA LIBRE

Lietuvos Tautinio Atgimimo Kurėjai

Virsuje Dr. J. Basanavicius, "Ausros" isleidėjas. — Dr. V, Kudirka, Lietuvos Himno autorius. — Vyskupas M. Valancius, pirmuju lietuvisku knygu ir beletristikos kurėjas.

Cesna Radio

ADOLFAS CEŠNA

Radijo Technikas

Gamina radio aparatus ir taiso senus, rupestingai ir prieinamomis kainomis. Parduoda ir issîmokéjimui.

Calle SAN FRUCTUOSO 1827

Montevideo

Krautuvé - baras

VIKTORO KUCIAUSKO

Calle PRUSIA 1851, kampas Bogotá

Telefonas: 22 13 26

Villa del Cerro

Didelis pasirinkimas visu rusiu maisto produktu. — Vietos ir uzsienio gerimai. Kainos ekonomiskos. — Lietuviskas patarnavimas — Lietuviams nuolaidos

LIBRERIA

ESAS

Geriausiu pasauliniu rasytoju knygos. — Ivairus popieriai: kartolinas, celofán ir kt. Rasomieji dalykai ir mokyklu rekmenys. — Atvirutes, albumai. Uzsakymus siunciam ir pastu. Priveza tranvijai:

7, 9, 12 ir 61

ARENAL GRANDE 2533

Tel. 2 772 53 Montevideo

PETRO ir..BRONIAUS

Evovlucku

PIENINE — BAR ALMASENAS

Calle BERNA 1860 Villa del Cerro

Telefonas: 22 11 94

Kamionai perkraustymui kiekvienu pareikalavimu, ivairus pieno ir kiti maisto produktai, vietos bei uzsienio gerimai

Vienintelis Urugvajuje Lietuviu Mosaiku Ir Boldosu Fabrikas

- Du Draugai -

JULIAUS JAZAUSKO IR DIONISIO MILANO

Rastiné: calle BERNA 2347. Cerro
Fabrikas: calle BULGARIA 4146. Cerro

Daromas visu rúsiu, meniskos ir paprastos mosaikas bei boldosai.
Darbas garantuotas. Ekonomiskos kainos
Lietuviams Didelés Nuolaidos

PERSITIKRINKIT

CINE SELECTO

Vienintelis lietuvio P. Zukelio kinas

Urugvajuje

c. Grecia 1105-07. Cerro.

Tel. 22 11 25

FILMOS:

Visuomet paskutinés laidos, meniskiausios ir aukstos kokybés. Daugumos lietuviu ir kitatauciu gausiai lankomas kino teatras.

PROVISION

WILNIUS

Jono ir Onos

Scesnuleviciu

Calle VIZCAYA 4149 esq. Berna

Laisvoji Lietuva

Mėnesinis - Kultūros - Mokslo - Meno - Visuomenės - Kovos - Žurnalas

Metai (Año II) Montevideo, Gruodis - Diciembre, 1946. Nr. 12 (24)

— SVEIKINAME su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais, mūsu gerbiamus skaitytojus, rėmėjus, bendradarbius, Lietuvos Laisvės Kovotojus bei tremtinius! Linkim, kad sekantieji metai surinktu Laisvon Tėvynėn visus tuos, kurie dabar kankinasi Sibiro taigose, Kazakstano tyruose ar Uralo bei Altajaus uolose, kuriuos laukinio brutalumo jėga išplėsė is tėvu prakaitu aplaistyto gimtojo krasto, kruvinas, azijatinis despatinis ir mirti nesantis Rusijos komunizmas.

— Laisvoji Lietuva —

REVISTA "LITUANIA LIBRE"

EDITADO POR LA ASOCIACION CULTURAL URUGUAY - LITUANIA

Aprobada y reconocida por la Ley del Gobierno Superior de la Nación, con la Personería Jurídica en el año 1941

Organo oficial y propiedad Intelectual de la misma.

Impreso en la IMPRENTA FORTALEZA

Redacción, Administración e Imprenta

Rio de Janeiro 4001 CERRO

Redactor Responsable: JULIAN JAZAUSKAS Berna 2347 CERRO

Administrador: PEDRO KORKUZAS

Leidzia Urugvajaus Lietuviv Kultūros Draugija.

Metinė Prenumerata:

Urugvajuje $ 1.50 U.
Argentinoje $ 4.00 Rrg.
J. Amerikos V. 2 Dol.

Perlaidas siūsti zumalo administratoriaus vardu; rastus - redakcijos:

LITUANIA LIBRE
Rio de Janeiro 4001
Cerro, Montevideo,
Rep. O. del Uruguay.

TU ERES MI TIERRA

Tu eres mi tierra, tú eres mi Lituania. Te conozco ahora mucho mejor, que lo que te he conocido antes jamás... He percibido tus tristes bondadosos ojos en tus cruces y campos, en las obras de tus talladores rústicos; te he oido en las canciones de los labriegos. Y cuando en la inmensa desgracia tuve que dejarte, me acompañaste con bondadosa mirada.

— El morral del viajero pesa sobre mis espaldas, y ante mi vista se extiende un camino de ignoto destino, más te siento en todas partes, como si de pequeñuelo me llevaras de la mano. Viva estás en las leyendas, las canciones, en las lágrimas de los deportados y en el holocausto de los voluntarios.

— Nosotros, tus hijos, nos hemos diseminado por el anchuroso mundo. ¿Quién nos reunirá en el ti, si no oiremos tu voz; quién nos juntará, si ya no veremos más tus bosques ni oiremos tus canciones?...

Con estas oraciones colmadas de nostalgia se podría caractizar todos los lituanos de último tiempo brutalmente deportados de su patria por las ordas stalinianas. Los lituanos desparramados por la sangrienta desgracia junto a las montañas alpinas y escandinavas, en los inconmensurables desiertos siberianos y en muchas otras partes, habrán recordado su patria esclavizada con considerable sentimiento.

Centenares de miles de deportados al interior del Asía, cientos de miles de huidos del terror a la Europa Occidental, viven y mueren sin su patria querida, añorando a aquéllos, que aunque quedaron en su país natal, igualmente carecen de patria, pues carecen de libertad, ese don vital tan imprescindible para individuo como para las naciones.

La masa de los lituanos desplazados al Occidente está formada en su mayoría por campesinos, obreros y empleados de menor categoría, alcanzado a un 75 por ciento. ¿Quien arrancó al pacífico labriego de su terruño natal, en el cual estaba enraizado con todo su cuerpo y alma? ¿Quien obligó a gente inocente a abandonar sus casas, sus bienes y sus prójimos, y huir a través de caminos ametrallados, padeciendo hambre y mortalmente torturados por el pánico y el cansancio?

Fué necesario un gigantesco tornado para que se convírtiera el arraigado campesino en errabundo con incierto porvenir; el patriota, en hombre sin patria. Dicho tornado fué el terror bolchevique fermentado en la conciencia lituana a través de solo un año de ocupación soviética, a pesar de que los tres años de ocupación nazi que la siguieron tambien fueron crueles, oprimentes y exigieron pesados sacrificios de todo orden a la nación.

C. V.

KAI PRIVERSTAS MELUOJA

Lietuviu komunistu spauda iseivijoje nuo lat isideda neva prezidento Justo Paleckio ilgus straipsnius, kuriuose jis kalba apie Lietuvos liaudies «laiméjimus» paskutiniu seseriu metu bolsevikinés okupacijos bégyje. Tuose rastuose «draugas» Paleckis pasakoja kaip baisiai Lietuvoje liaudis buvusi isnaudojama ir kaip galu gale ji, raudonosios armijos pagalba, buvo is to «slykstaus jungo» isvaduota. Susidéjus su Sovietu Rusija, girdi Lietuva atgavus Vilniu ir Klaipéda, ir dabar, galingos Lenino-Stalino véliavos ikvepiama, su pasitikéjimu zygiuoja i naujus laiméjimus.

Kokie buvo tie lietuviu liaudies «laiméjimai», Lietuva prijungus prie Sovietu Sajungos, visiems yra gerai zinoma. Lietuviu komunistu Lietuvoje buvo tiek maza, kad ju neuzteko net pacioms aukstesniausioms administracijos vietoms uzpildyti. Todél jau pirmomis okupacijos dienomis gausus komunistinis Lietuvos valdymo aparatas buvo atgabentas is Rusijos. Greta keliu raudonosios armijos diviziju Lietuva uzpludo túkstanciai specialiai ismokytu rusisku snipu ir kankintoju enkavedistu. Greta to, Lietuvos gyventojai is Lietuvos buvo pradéti vezti i Rusija. o is Rusijos i Lietuva buvo pradéti gabenti rusai.

Tokiu budu, greta didziausio teroro ir ziauriausiu persekiojimu, Lietuvos liaudis jau pirmais okupacijos metais susilauké didziulés dovanos: keliu simtu túkstanciu rusu Lietuvos zeméje. Ne tik i visas mokyklas, i radijo ir spauda buvo ivesta rusu kalba, ne tik visi svarbesnieji tarybinés Lietuvos rastai buvo rasomi rusiskai, bet ir pati Lietuvos zemé lyg grybais buvo apséta rusais. Tai labai aiskus Stalino tikslas: keliu ar keliolikos metu bégyje Lietuva padaryti rusu zeme Lietuvos tarybiné valdzia is Sovietu Sajungos gavo maziau negu «buoziu ir klerikalu» valdzia.

Kada Justas Paleckis kalba, kad Lietuva is Sovietu Sajungos malonés atgavo Vilniu ir Klaipéda, jis samoningai nutyli, kad Lietuva si karta negavo tu Lietuvos zemiu, kurias 1920 metais Lietuvai laisvu noru buvo grazinus to paties Lenino ir Stalino vadovaujama Sovietu Sajunga. Taigi iseina, kad «klerikalu ir buoziu» valdzia is Sovietu Sajungos buvo atgavus beveik visa pietu ir rytu Lietuva su Gardinu ir Lyda, o Paleckio «vadovaujama» Lietuva is Sovietu Sajungos negavo nei Gardino, nei Lydos, nei didelés rytu Lietuvos dalies. Taigi uzuot istaisius Lietuvos ribas, uzuot nors teoretiskai Lietuviu tautai sugrazinus tas zemes, kurios istorijos bégyje is Lietuvos jos priesu buvo pagrobtos, Lietuvos komunistiné vyriausybé vergiskai nusilenké isakymui is Maskvos ir tarnisku klusnumu atsisaké Lietuviu tautai priklausanciu zemiu.

Kiek tai liecia Klaipéda tai ji buvo Stalino prie tarybinés Lietuvos prijungta, bet ir cia vél Lietuva negavo nei lietuviskos Tilzés, nei grynai lietuvisku Isrutés ir Karaliauciaus apylinkiu. Kaip tenka nugirsti, tos apylinkés dabar skubiai apgyvendinamos rusais. Kas gi is to viso iseina? Ogi stai kas: i Lietuva vezami rusai ir uz Lietuvos vezami rusai. Keliu metu bégyje ir ta saujelé lietuviu kuri dar buvo islikus Lietuvoje, bus is visu pusiu milijoninés rusiskos masés apsupta, taip kad jei Maskvos valdovai panorés, paskutiniai lietuvybés likuciai vienu spusteléjimu bus sunaikinti. Sitoks nusimato Lietuvos liaudies «laiméjimas», apie kuri taip entuziastingai kalba J. Paleckis.

Yra naturalu ir logiska, kad komunistai klauso Maskvos komandos, kiek tai liecia bendra politika ir bendra partijos linija. Visu tautybiu komunistai yra paklusnús Maskvos tarnai. Taigi bútu stebúklas jei lietuviai komunistai bútu kitoki, bet kad lietuvis komunistas dirba issijuoses lietuvybés isnaikinimui ir uzdusdamas giria zvériskiausiomis priemonémis vykdoma Lietuvos rusinima tai sito jokiu búdu negalima suprasti.

Prancúzas komunistas neraso ir nesimoko rusiskai, nei ketina Prancúzijoj vietoj prancúzu ivesti rusu kalba. Lygiai taip pat anglas ar amerikietis. Nei vienas is ju nesutiktu, kad is ju tévyniu bútu isvezti ju broliai ir i anu vieta atvezti rusai. Bet lietuvis komunistas ne tik yra savo broliu zudikas, bet sykiu ir simta procentu atsidaves lietuvybés naikintojas bei Lietuvos rusintojas.

Lietuvoje gyvenantieji lietuviai komunistai siuo momentu vargu ar daug ka galétu padaryti Maskvos uzgaidoms sustabdyti. Jei kuris is ju mégintu aktyviau pasipriesinti Lietuvos rusinimui, tam tuoj galva nuo peciu nuléktu arba jis bútu pristatytas iki mirties kur grioviu kasti pagal Stalino penkmecio plana.

Siaurés ir Pietu Amerikos lietuviams komunistams betgi toks pavojus negresia. Jie be baimés pavirsti Stalino penkmecio stakanoviecais galétu pareikalauti kad ir siu dalyku:

1) Rusu valdininku ir kariuomenés is Lietuvos pasitraukimo.

2) Is Rusijos atgabentu ir i lietuviu úkius pasodintu rusu isgabenimo atgal.

3) Visu lietuvisku zemiu su Gardinu, Lyda, Naugardéliu, Gumbine, Isrute ir Tilze Lietuvai sugrazinimo.

4) Isskirtinio lietuviu kalbos vartojimo i visas lietuviskas sritis sugrazinimo ir rusu kalbos pasalinimo.

Jei visi lietuviai komunistai tatai padarytu tuomet bútu galima sutikti, kad jie nors ir komunistai, bet vis délto tebéra lietuviai. Dabar gi, kuomet jie bevaliai pritaria lietuviu zudymui ir Lietuvos rusinimui, sunku pasakyti kas jie tokie yra. Nei velnias, nei geguté. Nei zmogus, nei gyvulis. Nes juk net ir gyvuliai savo vaiku nemoko kitu gyvuliu garsus nau-

doti. Karvé nemokina teliuko kumeliuku zvengti ir neveza jo i Sibira uztat, kad jis teliuku bliauna, bet lietuviski komunistai butinai nori, kad lietuviai pavirstu rusais ir jei kuris kailio uztektinai greit neisvercia tuoj buna is Lietuvos i Sibira istremiamas.

Na ir kas po to gali pasakyti, kad músu lietuviski isgamos nera «pazangús patriotai»? Jie stakanovietisku tempu ne tik zmones bet ir gyvulius pralenkia.

D.

DAR APIE LIETUVIŲ KOMUNISTU «KONGRESĄ»

Músu komunistai visai neraudonuodami is gédos, visaip nepavykusi savo suvaziavima dar ir po siai dienai drista vadinti «Pietu Amerikos lietuviu kongresu». Kadangi as asmeniai tariamame «kongrese» buvau ir maciau jog ji sudaré kitatauciai, o lietuviu nebuvo nei keturiu desétku, kalbéjo kitatauciai, uz «draugo» Arielkino pagaminta rezoliucija balsavo juodukai vistvagiai ir gatviniai valkatos, tai man ir visiems padoriems lietuviams yra idomu pakklausti músu tautos atmatas, sita nezymia ir uz músu broliu isplésta turta nupirkta, maskoliskos vergijos batlaiziu gutve: «Ar toji simtiné lietuviskai nemokanciu naktiniu didvyriu ir azijatu bei slavu, jau davé teise kalbéti Pietu Amerikos lietuviu vardu, niekingai reikalauti, kad músu tremtiniai bútu atiduoti sugyvuléjusiu rusu nukankinimui ir spresti Lietuvos likima»? Toks nieksiskumas tik gruzino Stalino vergu imperijoj imanomas, bet tenka apgailéti, kad saujelei músu tautos dvasiniu supuvéliu, uz zudomu lietuviu pavogta turta nupirktai ir nebetekusiai nei elementariu normalaus zmogaus privalumu, sitas azijatinio despotizmo désnys pasidaré viskas ir parodé kaip suniekséjo ir issigimé músu komunistai. Net ir kiaulé gina savo vaikus ir suranda savo guoli, o músu komunistams, viskas sventa ir dogmatiska kas rusiska ir viskas prakeikta kas tik yra lietuviska.

Savo issigimime jie nuéjo iki idiotizmo ir vergiskai bei aklai pildo visus Maskvos budeliu parédymus, net ir tokius, kuriais jiems isakoma, kruvina maskoliu okupacija, vadinti Lietuvos laisve, o tévu ir broliu zudyma, Lietuvos laisvinimu nuo burzuju. Ir sita baisu maskoliu Lietuvos naikinima jie ne tik giria, bet keikia nuo mirties pabégusia savo motina bei broli ir troksta, kad rusai juos pasimtu nuzudymui. Na, tai raskite gerbiamieji, raskite jús toķia morale gyvuliu tarpe, kokia turi músu lietuviski komunistai.

Nuo nezmoniskai melagingos Kremliaus propagandos netekе protavimo músu komunistai neteko net ir regéjimo, kuris rodo, jog is tariamo komunizmo liko tik slykstí karikatúra ir nieko skelbto.

Dar nesenai komunistai buvo pries luomus, titulus, privilegijas ir ordinus, bet siandie suvagéjes komisaru luomas pralenkia ir caru kunigaiksciu luoma, kai beteisé liaudis badauja ir katorginiai dirba. Niekur siandie nerasi tiek tituluotu ponu «draugu» ir brilijantiniais ordinais apkarstytu marsalu, kaip Stalino vergu imperijoj. Net ir pats Stalinas, nei valandos kariuomenéj nebuves Kaukazo vagabundas save pasivadino marsalu ir prisikabines ordinu net ir i ju himna isidéjo save. To dar maza. Jie is kapu prikélé carus ir émé juos garbinti. Jono Ziauriojo banditinio gyvenimo isleidzia filma kaipo bolsevizmo pavyzdi. Carui Petrui Didziajam, kuris Rusijoj ivedé ryksciu ir kartuviu bausmes, Stalinas Caricine stato pamink la. Tarptautinei garsios patvirkélés carienés Ekaterinos sugulovo generolo Suvorovo vardo Stalinas irgi iveda ordina ir jo vardu krikstija Lietuvos miestu gatves. Jie garbina ir Kutuzova ir Aleksandra Nievski. Vietoj zadétos laisvés ivedé tiraniska diktatúra, vietoj zadétos panaikinti mirties bausme, jie masémis saudo zmones. Pristaté nauju katorgu, ivedé cenzúra, liaudi paverté akana ir beteise driskiu minia, bet músu komunistams viskas tas gerai, nes tas iseina is Rusijos, yra rusiska. O kas rusiska, tas ir sventa Músu komunistams galvoti uzdrausta. Jie tik kaip dresiruoti asilai vergiskai pildo isakymus.

Enkavedistu agentas kacapas Arielkinas liepé saukti «kongresa», jie ir sauké. Visai jiems nesvarbu, kad tame «kongrese» lietuviu nebuvo. Jie su gatviu valkatomis «priémé» Arielkino pries Lietuva pakistas rezoliucijas ir uz isplėstus lietuviu centus leidziamame paskvilyje «Darbas», kurio tespausdina isviso 80 egzemplioriu, kalba kaip «pazangús demokratai, susiprate patriotai» ir visu lietuviu vardu. Is Lietuvos kuriuos gaunam laiskus, visuose raso blogai, jie visi su rusu pasto zenklais, raso apie netikéta giminiu mirti ir praso nesiústi nieko, nes vistiek okupantai neatiduoda, Lietuvoj visur ivesta rusu kalba, visi aukstesni valdininkai rusai, vietoj lito ivesti bevercíai rubliai, bet músu komunistai, pildydami Arielkino «kongreso nutarimus», per to paties Arielkino uz isplésta Lietuvos turta nusamdyta radija begédiskai sako, kad dabar Lietuva esanti «islaisvinta ir nepriklausoma». Pastaruoju laiku Arielkinas isaké rinkti parasus, kad Lietuva pasiliktu rusams ir kad lietuviai tremtiniai taip pat bútu atiduoti rusams iszudyti. Tokius parasus músu isgamos jau pradéjo rinkti. Broliai lietuviai! Gerai zinokit, kad duodami parasa Lietuvos budeliu agentams jús remsite Lietuvos kancias ir savo tévu bei broliu zudyma Lietuvoje. Nesuteplkite savo ranku broliu krauju ir vykite issigimélius is savo namu.

Ekskomunistas.

LIETUVIAI DANIJOJE

Pries kuri laika didziausia lietuviu stovykla Danijoje buvo perkelta is Nymindegab i Thisted. Si stovykla kaip vietovés taip ir patalpu atzvilgiu yra geresné uz buvusia stovykla Nymindegab.

Is zemés úkio darbu grizo atgal i stovykla dalis tautieciu, kurie taciau nemano per ziema stovykloje buvoti, bet iesko darbo fabrikuose ir kitose nesezoninio darbo vietose. Stovykloje nuo rugséjo mén. pradzios su dideliu pasekmingumu veikia 5 skyriu pradzios mokykla. Mokslo metai pradéti punktualiai.

Perkelta ir lietuviu akademiku stovykla is Vedbaeko i Jaanstrup. Taciau sis pakeitimas netik kad sustabdé bet koki kultúrini veikima, bet nepaprastai apsunkino ir tolimesni studiju tesima. Stovykla randasi 3 kilometrai nuo artimiausios gelezinkelio stoties ir 25 kilometrai nuo Kopenhagos. Stovykla susideda is keletos supuvusiu baraku, kurie ne tik silumos, bet ir geros uzvéjos neduoda. I viena sia per tvara - «kambari» patalpinta po 14-16 asmenu. Prie tokiu salygu visiskai neimanomas pamoku ruosimas, ypac tiesms, kurie turi atlikti braizybos ir kitus panasius pratimus. Sias patalpas geriausiai charakterizuoja vienas senas laisvés kovotojas, Hr. Foss, kuris vokieciu okupacijos laiku sédéjo kaléjime. Jis pareiské:

«Mieliau eiciau i kaléjima negu i siuos akademiku barakus, nes tenai gyvenimo salygos tikrai geresnés». Patalpomis pabégélius aprúpina Danu Raudonasis Kryzius. Bet ir tokioms salygoms esant mokslas nesustojo: mokomasi ivairiose aukstosiose ir specialinése mokyklose Taciau siu patalpu paskyrimas suardé kultúrini veikima: chora, tautiniu sokiu grupe ir laikrastélio leidima, nes dalis si darba dibrusiu asmenu buvo priversti apsigyventi privaciai.

Su dalies lietuviu issiskirstymu po ivairias Danijos vietas, pradétas gyventi kaip ir normalus gyvenimas, nors jis vyksta svetimoj salyj ir tarp svetimu zmoniu. Gyvendami lageriuose mes sudaréme tartum ir maza lietuviska oaze - zidini; kur kartu dalindavomés savo var gais ir dziaugsmais. Issiskirste - mes dabar dar labiau pajutome karcia pabégélio dalia. Taciau nenusimename ir viliamés jog Teisingumo ranka grazins músu Tévynés laisve ir vél parves atgal jos isblaskytus vaikus is keturiu pasaulio saliu!

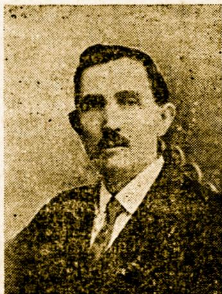
RODO VILNIU

Kelęta savaiciu Kopenhagos kino apzvalgoje buvo rodoma pokarinis Vilniaus gyvenimas. Reportazas duodamas rusu kalba, kur nevykusiai méginama parodyti «normalus LT SR sostinés gyvenimas». Pirmiausiai parodoma bendri Vilniaus gatviu vaizdai ir Katedra. Ilgiau sustojama prie meno Akademijos. Be Akademijos patalpu parodoma studentai su prof. Aleksandrovic. Toliau rodoma kaip studenté (nepaprastai isvargusios ir prislégtos isvaizdos — V-is) tapo lietuvaite tautiniuose rúbuose. Reportazas labai padrikas ir neduoda jokio vaizdo apie graziuosius Vilniaus meno pastatus.

Kan. Juozas Tumas - Vaizgantas

Vienas is zymesniuju Lietuvos rasytoju klasiku, nuo kurio mirties siemet sukako trylika metu. Sekanciuose zurnalo numeriuose duosime Vaizganto rastu.

Kazimieras Micuta

Pirmasis músu zurnalo skaitytojas S. Amerikoje, kuris ir siemet tai padaré.

LIETUVOS PARTIZANAI KALBA

(Tesinys is praėjusio numerio)

Ir toliau Lietuvos Laisvės Kovotoju laikrastis «Kovos Kelias» 46. III. 10. sako:

«Lai nemano raudonieji budeliai, kad jie nusilpnins Lietuvos kovotoju dvasia savo nezmonisku teroru. Jei jau kovoti, tai nezinoti pralaimėjimo, jei jau gyventi, tai tik vertam lietuvio vardo, nebūti vien paprastu duonos naikintoju, jei jau tikėti, tai tikėti Galybiu Viespaciui, o ne garbinti nieksu stabus. Niekindami músu tauta niekada nepadarysite jos bolsevikine, nenuslopinsite kovos uz ja. Gerai zinokite brangús tautieciai. kad virs niúriu debesu spindi mėlynas dangus, kad po dideliu audru atkyla gyvybe nesanti siluma, kad is purvinos zemės isauga skaiscios gėlės, kad is mirtimi dvelkianciu tarpukalniu iskyla pergalingi baltagalviai arai, kuriems priklauso aukstumos, kuriems príklauso rytojus. Mes kartojame poeto zodzius:

«Svetimu dirvonu mums nereikia,
Bet ir priesas nesidziaugs pas mus,
Mes ir dalgiais savo priesus raikėm:
Maza priesu grizo i namus.

Taigi ne tau raudonasis slibine nuslopin ti músu laisvės troskimus. Túkstanciai pilkuju karzygiu isėjo Lietuvai laisvės parnesti ir negrizo. Ir siandien dar ju kraujas dziústa ant smėlio kaip rozės raudonos. Ne belaisviu cia zemė, cia kvepia laisve ir duona. Ne vergu cia salis. Cia salis nebe ta,

Lietuviu tauta savo antgamtiskoj kovoje nėra viena. Ji yra sajungininkė simtu milijonu zmoniu issiilgusiu taikos, laisvės ir ramybės. Zinojimas, kad uz músu peciu stovi negirdėta pasaulio fiziné ir dvasiné jėga, mums teikia jėgu ir pasitikėjimo savo kovos pasisekimu. Mes stovime pasaulinės kovos pries bolsevizma avangarde. Mes jauciame pasaulio ideju pulsavima, ideju pagristu pirmutiniu zmogaus islaisvinimu is tyranijos ir priespaudos. Mes zinome savo verte ir esame tikri jog músu herojiska kraujo ir skausmu auka spindės graziausia sviesa pasaulio laisvės ir taikos vainike».

Toliau partizanu laikrastis «Uz Tėvu Zeme» taip kalba:

«Is músu narsiu tėvu bei protėviu zygiu Tėvynės meilės mokinomės, ju laimėjimai sunkioje kovoje mus skatina nenuilsti, pusiaukelėje nesustoti Bet lygiai taip pat neturime pamirsti ir klaidu, kurios músu tautos istorijos bėgyje buvo padarytos. Visais atvėjais turime búti teisingi. Didvyrius pagerbkime, menkystas pasmerkime. Nuslėpdami klaidas bei uusikaltimus suzalosime tautos sazine. Kiekvienas tautietis turi zinoti, kad uz kilnius zygius jis bus pagerbtas, o uz prasizengimus tautai bus tuc tuojau pasmerktas. Mes jauciame turi ir pareiga ir teise apie tai pasisakyti: pareiga, nes turime atkreipti tautos dėmési, kad ji budri bútu ateityje nuo tolygiu klaidu, o teise turime apie tai kalbėti, nes mes paveldėjome ano meto nevykusius politikos padarinius. Ant mú su peciu gula tas vargas».

Toliau tas pats laisvės kovotoju laikrastis taip sako apie praeiti.

«Daug kas nustebs, jei pasakysime, kad ir siu dienu kovotoju sastatas toks pat kaip pries 40 - 50 metu.

(Tesinys sekanciame puslapyj.)

Inz. Petras Slenis

Sis lietuvis nuosirdus patriotas ir «Laisvosios Lietuvos» skaitytojas yra vyriausias inzinierius naujai vedamu Brazilijos valstybės gelezinkeliu ir gyvena Rio de Janeiro mieste.

Stany Sirutis

«Laisvosios Lietuvos» bendradarbis ir zymus Kolumbijos lietuviu veikėjas.

LIETUVOS PARTIZANAI KALBA

(Tesinys is 7 puslapio)

Tik kaimo paprastas zmogus, mazai mokytas úkininkas surado savyje drasos, surado priemoniu ir búdu vesti zútbútina kova uz savo Tévynés laisve. Sioje kovoje dalyvaujancios inteligentijos procentas yra labai arti nuliaus. Po 20 laisvo gyvenimo metu liaudis - músu kaimas turéjo teisés laukti is lietuviskos inteligentijos ne tik paramos kovoje, bet ir gausiu, gerai paruostu vadu. Ir jau graziu vadu buvo miestuose isitaise. Tai vis pulkininkai, generolai, direktoriai, profesoriai. Daugelis ju ir ekscelencijomis vadinosi. Turéjome Karo Mokykla, Karo Akademija. Buvo paruosti simtai ir túkstanciai karininku. Tauta jiems nieko negai léjo, nes nelaimés dienomis atéjus tikéjosi sau vadus turéti. Ir pavojus mus neuzklupo netikétai. Bet niekas tam pavojui nepasipriesino. Viskas pagal tiksliausius sarasus. ir ginklai ir zmonés, buvo parduoti bolseviku malonei, kada didvyriska suomiu tauta ir jos vadovybé mums kita pavyzdi rodé. Bet tada jie ordinais skambédami lakiais zodziais tautai sauké apie kova iki paskutinio kraujo laso. Graziai skambéjo ju zodziai, kad karys reikia gerbti, reikia ne del to, kad jis kitus zudo, bet kad pats pirmas eina uz kitus mirti.

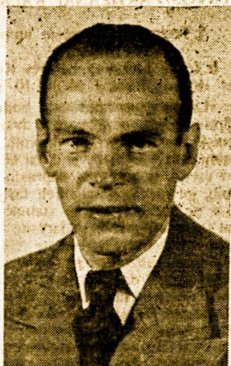
Taciau tie, kurie bent po keleta kartu prisieké Tévyne nuo priesu ginti, dabar pavardes pakeite saskaitininkéliais, rastininkéliais tarybinése istaigose soclenktynes daro, krasto naikinimo planus ruosia ir vykdo. Kiti Stockholmo kartonazo fabrikuose popierines dezutes klijuoja ar vaistinése buteliukus plauna.

Dabar tauta sia titaniska kova veda viena be vadu. Nelaimei uzéjus jie visi músu krasta ramiausia sazine apleido, o mums reikia su ju buvusiais kumeciais drauge gyventi ir tas pats vargas vargti. Ukininkai neabejotinai sudaré tautos dauguma, bet jie nebuvo savo krasto seimininkai. Ne mieste, ne dvare buvo islaikyta lietuvybé, bet kaimo pirkiose. Bet kai lietuvybé atgavo laisve tos pirkios buvo uzmirstos. Kas met prie zemés linko - po viena rasta nupúdavo. Anstoliai kaimuose kaip istrebiteliai siautédavo.

Atskiro démesio verti músu mokslo bei meno darbuotojai. Tai istisa armija bailiu ir isgamu, kurie drebédami del savo kailio bolsevikinés propagandos irankiu tapo. Buvo manyta, kad tai tautos pranasai, tautos dainiai, o pasirodé, kad tai tik turgu karoselininkai, meno prostitutés. Na, dainuokite kada tauta krauju ir asaromis paplúdusi — netrukus uzdainuos jums véjas kartuvése.

Ir tie visi issislapste «vadai ir vadeliai» laukia kada Lietuvoje vél bus mokamos algos, nesgi reikés «mokytu» zmoniu po karo.

(Bus daugiau.)

Dr. H. Lukosevicius.

Kauno Universiteto teisiu profesorius, neseniai is Vakaru Europos kaipo tremtinys atvykes ir apsigyvenes kaimyninéj Argentinoje.

Kadangi jis yra pergyvenes raudonaji ir rudaji okupacini siauba Lietuvoje, tai Urugvajaus Lietuviu Kultúros Draugija darys pastangu, kad gerb. profesorius, Vasario 16-os proga atvyktu i músu kolonija su paskaita.

Bronius Steponis

Vienas is senesniuju ir atsidéjusiu músu kultúrieciu ypac scenos darbuotoju, kuris po nekurios pertraukos zada vél grizti i aktyvu scenos darba. Músu jaunimas tai ypatingai dziaugiasi jo nauju suaktyvéjimu.

LIETUVIU TREMTINIU VAIKAMS
gautu auku sarasas
(Nuo 1946 - IV - 6 iki 1946 - XII - 14)

$ 1.000 Ponios Elenos Steinienés rúpesniu Čili surinktos aukos.

$ 756.15 s. m. VI - 23 d. parengimo pelnas su ta pat proga surinktomis aukomis, kuriu sarasas buvo spaudoje atskirai paskelbtas.

$ 374.87 gauta kaipo Lietuviu Sub - Komitetui priklausanti dalis pelno is «Selecciones» UISN suorganizuotos Europos vaiku naudai per davimo savaités (s. m. V - 27 - VI - 1 d.)

$ 108 surinkta uz géles ir loterija s. m. XI - 10 d. «Romos» salione laike lietuvisku filmu rodymo.

$ 100 Kun. St. Grigaliúnas.

Po $ 50 M. P. Santarai ir C. Levinas.

Po $ 25 Liet. Mergaiciu ir Moteru Draugija «Biruté».

Po $ 10 P. Miliauskas ir S. Antonovas.

Po $ 5 E. Gerdauskaité, J. Senkus, A. Laurinavicius, E. Bernotas, V. Kaminskas, A. Jakubonis, J. Kiskelis, Sidlauskas.

Po $ 3 E. Rozenbergaité.

Po $ 2 Valentinkevicius, Simonas.

Po $ 1 Blumberg, Bendoriené, Gilvydiené, Siménas, Sleika, Petrauskas, A. Baraitis, Silaikis, Saltalauskas, Viliúnas, Kriauciúnas, Krikściúnas, Siménas, J. Sutkus, K. Ivoska, K. Katinas, S. Eidutis, J. Rudénas, J. Grabliauskas, B. Dalinkevicius, K. Kibartas, P. Kumstis ir $ 0.30 Jokubka.

Is Urugvajaus p. J. Musteikio rúpesniu gauta (urugv. pezais):

Po $ 5 — A. Dambrauskas, Nemo, A. Jankus, J. Ramonas, K. Çibulskis, P. Jasinskas.

Po $ 3 — E. Dikas.

Po $ 1 — J. Kausas, B. Zuklys, B. Nemickas.

Viso $ 36, kas sudaro argentiniskais pezais 82.35.

Per p. J. Musteiki anksciau gautu, i 1946 - IV - 6 d. apyskaita neitrauktu auku buvo dar $ 154.

Viso labo virsminétu laikotarpiu gauta auku $ 2.788.67 grynais pinigais.

TARPT. VAIKAMS GELB. SĄJUNGOS
Lietuviu Sub - Komitetas

L. Grauziniené — Pirmininké.
E. Ryseliené — Sekretoré.
V. Bikneviciuté — Izdininké.

LANKÉSI LIETUVOS REIKALAIS

Urugvajaus Lietuviu Patriotiniu Organizaciju Federacijos specialé delegacija siomis dienomis aplanké naujai isrinktus Urugvajaus valstybés vyrus, kurie greit perims valstybés vaira is baigiancios savo kadencija vyriausybés.

Músu delegacija iteiké jiems atatinkama Urugvajaus lietuviu kolonijos rasta ir Lietuvai draugingoje nuotaikoje pasikalbéjo per valanda laiko. Malonu pazyméti, kad músu delegacija ir naujuose krasto valdytojuose rado ta pati aisku ir griezta demokratinio Urugvajaus nusistatyma link bolseviku smurto pries neutrale Lietuva.

IR PATYS PASISAKÉ

Mes ir músu komunistus nepaneigsim, kada jie kalba tiesa ir prisipazysta klyde. Stai praéjusiame savo zargoninio «Darbo» numeryje, patvirtindami senai músu skelbta tiesa patys pasisaké, kad dabar Lietuvoje valstybiné kalba yra rusu, kad pasai rusu ir t. t. Tai reiskia, kad Lietuva tikrai islaisvinta nuo lietuviu kalbos, dabar lauksime músu komunistu «geros valios» kada jie be raginimo pasisakys, jog Lietuva baigiama islaisvinti ir nuo dar gyvais pasilikusiu lietuviu, o ju vieton atvezami is gilumos Rusijos visokie Fedotovai, Gorloriezovai, Vorovai ir kiti panasús tarybinés Lietuvos patriotai.

NUGIRSTAS PASIKALBÉJIMAS

Nesenai viename liuksusiniame sostinés restorane, ypatingai draugiskai gurksniojo ir kalbéjosi vienas komunistinio «Darbo» lyderis ir cia zinomas «demokratas», kuris Viparto parapijoj buvo didelis marsalka, paskui komunis tu «teatro» direktorius, o dabar vél pasikeites i kazkoki sutvérima. Jie kalbéjosi apie komunistini radijo pusvalandi. «Darbo» lyderis aiskino, kad dar visai nesenai jie pradéje gauti «paramos kultúros reikalams» is Lietuvos.

«Ir kam tuomet berenkat aukas»? Nustebes paklausé «demokratas. «Darbo» pravadyrius jam paaiskino: «Matote, pilietis Arielkinas mums apmoka tik radijo pusvalandi ir «Darbo» spausdinimo islaidas. Músu «kongreso» aprasymo brosiúra, kuria spausdinam Argentinoj taip pat sutiko apmokéti, bet daugiau nieko. Taigi aukas renkam músu paciu reikalams, kuriems «draugas» Arielkinas nieko neskiria, o tik liepia búti gerais bolsevikais ir labai daug dirbti, kad visur laimétu komunizmas. Taigi ir renkam, bet teisybe tau pasakius, tai labai blogai ir su aukomis. Nebeduoda. Laiskai is Lietuvos ir pabége nuo sovietu darbininkai baisiai gadina reikala», pasakolo «didelis veikéjas».

Kaip tenai bebútu, bet is tu moderniuju demokratu pasikalbéjimo as labai aiskiai supratau, kad atimtu ir stakanovietiska katorga uzdirbtu lietuviu centu ne tik savi isgamos lébauja, bet ir nuo Volgos kacapai Arielkinai daro «islaisviuimo» balius.

Miklovis - Daukšys

KALĖDŲ EGLUTĖ

Virs juosvo ir snaudziancio eglyno sidabro spalvomis zėrėdamas tyliai plaukia didingasis «Orionas». Ir tie visi milziniski zvaigzdziu pasauliai, kaip vakar taip ir siandien mirgėdami berybėje tolumoje, lyg kieno istabios akys mirksėdamos is giliosios erdvės, seka músu kiekviena judėsi.

Stai ir Kalėdos! Sia palaimos ir meilės uzgimimo naktyje músu visu zvilgsniai vėl nukrypsta i ta istabiai spindincia «Oriono Žvaigzdė». Daug, ypatingai daug graziu atsiminimu sukelia mumyse sios sventės. Mes kabinėjam amzinai zaliuojancio medzio sakutes Kalėdu zvakutėmis ir jo virsúneje dedame ta tirpstancia zvaigzde, kuri mums primena ana, taip ryskiai ir daug pasakanciai besisukancia toli erdvėje.

Ir Kalėdu eglutė tikrai virto didziuoju atgimimo, meilės bei kúdikisko dziaugsmo simboliu visose tautose, kuriose dar tebeveikia tikslieji tiesos ir logikos dėsniai. Ir músuose ir kitur, kiekviena zvakutė vaizduoja savo likimo zvaigzde, kuri lydi músu sielvarto ir laimės valandas. Kalėdu eglutės sventė mus visus nuveda i malonius vaikystės atsiminimus, o spindanciose jos zvakutėse glúdi gili sitosios grazios sventės prasmė.

Raišių Petras.

NETESĖJOME

Kucios baigėsi. Tėvas, pasitaises úsus lėtai atsikėlė is uzstalės ir pazymėjes nakties reiksme, isakes padoriai elgtis nuėjo i seklycia miegoti. Like bernai ir mergos, kuri laika dar bandė savo laime sekantiems metams ir gėrė kvepianti mieziu aluti. Jie uzsimerke traukė is po baltos staltiesės kuoksteles sieno, trimis pirstais virtus zirnius, gaudė sakutėmis slizikus ir skaitė poras. Jei visi dalykai isėjo poromis tai reiskė, kad tas sekanciais metais susiras pora ir laimingai vesis.

Pagaliau, issiskirstė ir jaunimas. Pasilikome mudu su vyresniuoju broliu ir músu mylimas pasakorius senelis. Mes ji ypatingai mylėjome, nes tai vienintelis ir nuosirdus músu gynėjas nuo nezmoniskai skaudaus tėvo dirzo ir maziau pavojingos motutės rykstės. Labai ji gerbėm todėl, kad jis viska zinojo ir i kiekviena músu klausima atsakydavo greit ir mums suprantomai, O zavinciai graziu pasaku zinojo nesuskaitoma gausuma.

Dabar, jis prisukė lempa. Visame kambaryje pasidarė pasakiska prieblanda ir gili, pilna slepeningo sventumo tyla. Sugrubusiomis rankomis senelis parėmė savo balta kaip prazydusi obelis galva ir pradėjo sakyti:

«Sita nakti, visame pasaulyje atsitinka labai daug ir dideliu stebúklu. Ta minute, kurioje gimė Kristus, visi gyvuliai ima kalbeti zmoniu kalba ir pasako ju likima, visuose suliniuose vanduo pavirsta brangiu vynu, mazyciai giriu zmogeliai iseina is savo brangiu pozemiu rúmu ir visus naslaicius bei gerus vargo vaikucius apdovanoja laime. Giriu simtametes egles ir pusys prazysta nematyto grazumo didelais ir kvepenciais ziedais. O visos nelabos dvasios, apimtos purtancio siaubo lakstо pusnynais, landzioja giriomis ir klaidina pakeleivingus zmones».

Ir cia senelis mums papasakojo, kaip jo vaikystes drauga Mateusa nelaboji dvasia isvedziojo padarziu krúmais, kol nepragydo pirmieji gaidziai. Klaikús vaizdai skrido pro músu akis besiklausant senelio pasakojimo, bet jie nesumazino noro isgirsti gyvuliu kalba.

Senelis pasakojo, kad gyvuliai kalba tik paciame vidurnaktyje, taigi kai jis baiges savo pasakojima nuejo gulti, mes su broliu savo lovoje tyliai taremes, kaip isgirdus nors kelis gyvulio zodzius. Turejome jau paaugli balta aviniuka, kuris nebeturejo motinos ir kuri mudu su broliu maitinome. Gyvulelis labai prijunko. Pasauktas vardu atbegdavo prie ranku ir linksmai sokinedamas per pusnynus mus palydeda vo pas kaimynu vaikus. Mudu tat ir nutareme atsivesti ji i gricia ir laukti kol jis prakalbes.

Kai senelis kietai uzmigo, mes tyliai atsikelem, pasiemem tvarto raktus ir issisaukem Balciuka. Jis linksmas su mumis nubego i gricia. Kad jis bútu ramus, mes jam padaveme visa siena nuo stalo ir nekantriai pradejome laukti jo kalbos. Bet netesejome. Belaukdami uzmigom, o Balciukas nuobodziaudamas pradejo bliauti ir pazadino seneli, kuris pabudes isvede Balciuka, uzrakino tvarta ir mus prikeles pasake: «Netesejot, uzmigot, o Balciukas su manimi kalbejosi ir prase, kad ji nuvesciau ir uzrakinciau «tvarte».

NAUJI METAI

Margi pauksciai padangeje sukas;
Músu zemén sugris jie tikrai.
Po Zemaicius, Aukstaicius ir Dzukus
Dainuos upés, kalnai, ezerai.

Tenai pirkios medinés rymo;
Berzai lauzia sakas vieskeliuos —
Músu zeméj kvepés arimai,
O sirdy Lietuva suzaliuos.

Mes uzarsim kiekviena péda,
Uzakésime dirvu marias —
Senu aimanu skundai, bédos
Kur sustot ir pabút neberas.

Ir nunesim zinias léktuvais
Į svecias tolimasias salis.
Kaip zeme cia myli lietuviai,
Kur laukai vasarojais zali.

Pasakysim, kam beriam grúdus,
Kam nokinam pakluonéj linus,
Pavasariui leda isgrúdus
Per upes uz kalnu mélynu.

Kai sirdy Lietuva prazydus,
Tai vistiek, nors perkúnija griaus,
Mes iseisim i darba didi,
Kad gyventi visiems bút geriau.

Kas buvo, tai mire, negrizta.
Mes nukalsim sidabro ratus.
Ir iseisim su dideliu ryztu —
Parsivezti Naujuosius Metus.

Stai jau paukaciai padangéj sukas,
Tai pavasario naujo arai!
Po Aukstaicius, Zemaicius ir Dzukus
Dainuos upés, kalnai, ezerai.

A. Miskinis.

Miklovis - Daukšys

MYLÉK TÉVYNE

Broli, sesute, mylék pavargusia Tévyne
Ir kas jos gali n emylét?
Senovés garbe tik prisímine,
Negalim jos niekad issizadét.

Upeliai ir upés srauniai teka
Į tolimas rytu ir vakaru salis.
Lankoms ir pievoms slapciai jos sneka,
Kokia garbinga buvo Tévynés praeitis.

Keroti miskai klauso, géris,
Paskende praeities sapnuos
Ir úksméje upelis pasinéres,
Snekédams taskose krantuos.

Tévynés dangus aukstas ir zvaigzdétas
Jis puos ir gelmes vandenu,
Nakciu ten grozis neregétas,
Kai skamba oras nuo dainu.

Ir kaip gi nemylét savos Tévynés?
Negailestingu priesu kankinamosios Lietuvos,
Bet greit isaus belaukiamoji laisvés diena
Ir ji liks amziais zenklu laisvés, Tévynés meilés amzinos.

VÉJAS TIES JÚRA

Pucia véjas músu júra
Rúskanas ir juodas.
Susigúze baltos burés
Gyvena paguoda.

Liúdi sesés prie mús júros,
Gintarélius renka.
O zvejys suspaudes irkla
Laiko kietoj rankoj.

Supas bangos tamsioj júroj
Saltos ir slaptingos.
Kad ir burés susigúze,
Bet viltis nedingus.

Kad ir burés susigúze,
Ir zuvédros bailios;
Asaru nemégsta júra,
Tik laisvuzés gailis.

Pucia véjas músu marioms.
Saltos, saltos bangos.
Tiek vargelio, tiek nedalios
Netoli Palangos.

A. Venys.

* * *

— RELIGINIS PUSLAPIS —

Tvarko kun. Stan. Grigaliūnas

PUSLAPIO SKAITYTOJAMS

Malonūs sio puslapio skaitytojai teikites priimti geriausiu linkėjimu sv. Kalėdu ir Nauju 1947 metu proga. Naujai gimes Pasaulio Isganytojas tesuteikia jėgu ir drasos kovoje su mūsu sielos ir Tautos priesais.

ŽMONIJOS ISSIGELBĖJIMAS KRISTUJE.

«Garbė Dievui aukstybėse ir zemėje ramybė geros valios zmonėms» (Luk. 2, 14).

Tūkstanciais metu kartotas «Rorate» issipildė. Dievo Sūnus tapo zmogumi, kad mes, zemės sūnūs, taptume Dievo vaikais. Kristus atėjo is dangaus i zeme, kad krikscionys galėtu nuo zemės pakilti i dangu.

Ar pasinaudojo Kristaus atėjimu anu laiku gyventojai? O mes?

Kristaus gimimo laiku gyventojus paskirstysime i tris grupes: Erodas su savo pasekėjais, Betliejaus gyventojai ir piemenėliai su Trimis Karaliais.

1. Kai Kristus gimė, Palestina valdė Erodas, isdidus, gobsus, zemos moralės zmogus. Rytu salies isminciai, trys karaliai keliauja pasveikinti gimusi Isganytoja. Eidami per Jeruzale teiraujasi Eroda: «Kame yra gimusis zydu karalius?» Erodas issigasta. Nejaugi atsiras kitas karalius ir paskui ji nuvers nuo sosto. Savo sveciams pataria sitaip: «Eikite ir rūpestingai klauskites apie vaikeli. Rade gi, duokite ir man zinia, kad ir as nuėjes ji pagarbinciau.» Veidmainys! Jis nenorėjo pagarbinti Kristu. Jo tikslas buvo kitas. Norėjo Ji nuzudyti. Trys Karaliai jo nieksybe suprato. Grizo kitu keliu.

Ar dabar pasaulyje maza Erodu? Menkos moralės zmonės, apgaule atsieke valdzios, bijo kad teisybė ju nuo sosto nenuverstu, ryztasi kardo pagalba issilaikyti. Viskas, kas yra nepakeliui, reikia niekinti, kankinti, zudyti. Tai Erodo ipėdiniai.

Be to, Erodas buvo veidmainys: sakėsi noris Jėzu pagarbinti, o istikruju norėjo ji nuzudyti. Siu laiku veidmainiai daznai nuduoda esa katalikai, eina baznycion. Bet cionai atėje Dievo negarbina, nesimeldzia, o tik turi tikslo pasijuokti is sventu apeigu, pamokslininko ir t.t. Jeigu isgirdo kokia nors sau nepalankia minti, stai kunigas ji izeidė, pritaikė jam ir t.t. O visai negalvoja, kad kunigas tik dėsto sv. mokslą ir nei vienam atskirai netaiko. Tegul kiekvienas sau prisitaiko ir savo gyvenima pataiso.

2. Antroji grupė, turėjusi santykiu su Kristaus gimimu, tai Betliejaus gyventojai. Juozapas ir Marija gyveno Nazarete. Buvo vykdomas gyventoju surasymas. Pagal nustatyta tvarka, uzsirasymo vieta ten kur kas yra gimes. Taigi Marija su Juozapu turėjo eiti Betliejun. Tomis dienomis Betliejuje begalės zmoniu. Jiedu niekur nerasdami nakvynės, iseina uzmiestin ir apsistoja gyvuliu tvarte. Cia ir gimsta Isganytojas.

Betliejaus gyventojai zymiai vertingesni uz Eroda ir jo salininkus. Jei jie būtu zinoje kas yra Juozapas ir Marija, tikrai jiems būtu buvusi vieta geriausioje miesto dalyje, rūmuose. Vienok betliejiciai kalti, kad nesirūpino pazinti pranasysciu apie ateisianti Isganytoja ir permaza teturėjo artimo meilės.

Kiek daug mūsu laikais betliejinės rūsies gyventoju. Isigiline i savo uzdarbi, bizni, neranda laiko pagilinti zinias apie Dieva, Kristu. Kaip Ji garbins ir mylės, jei Jo nepazista. Negi maziuko marskiniais apsivilksi suauges? Siai asmenu rūsiai Kristaus gimimas neatnes dziaugsmo.

3. Nuosirdziausiai ir graziausiai gimusi Kristu pagerbė Piemenėliai ir Trys Karaliai.

Piemenėliai suzinoje is angelo apie Kristaus gimima «atėjo skubindamies ir rado Marija, Juozapa ir Kūdiki, paguldyta prakartėje. Pamate gi, jie skelbė, kas jiems buvo pasakyta apie ta Kūdiki»...

Mokyti trys vyrai, Isminciai, Karaliai, suzino is zvaigzdziu apie Isganytojo gimima. Keliauja tolima, varginga kelione. «Iėje i namus, jie rado vaikeli su jo motina Marija ir parpuole pagarbino ji». Paskui jie atidengė savo turtus ir atnasavo jam dovana: aukso, smilkalu ir myros. Gave perspėjima, grizo kitu keliu i savo krasta».

Koks grazus vaizdas. Kaip skubiai piemenėliai nubėgo Kristu pagarbinti ir paskui jie skelbė kas jiems buvo pasakyta apie ta Kūdiki». Stai tikro krikscionies paveikslas: nuosirdziai praktikuoti ir skelbti.

O Isminciai neatsizvelgia i nieka: varga, pasaipa, pavojus. Viskas perniek, bi tik pasveikinti ir pagarbinti Dieva.

«Ir parpuole ji pagarbino». Stai grazus nusizeminimo pavyzdys. O mūsu brolis jei dar nueina baznycion, tai atrodo, kad jis daro Dievui malone.

Trys Karaliai ka turėjo, ta Jėzui atidavė ir pagarbine grizo kitu keliu. Mes Kristu pazistame, naujai gimusi pagarbinome, pamilome. Grizkime kitu keliu i savo namus. Mūsu nuolatinė gyvenamoji vieta tenai, aukstai. Atsipalaidokime savo dvasia nuo sios zemės purvu. Pradėkime su siomis Kaledomis kita, grazu mūsu gyvenimo kelia.

* * *

Apžvalga

TOLI NUO TĖVYNĖS

Tuo vardu Romoje nesenai tapo isleista zinomo músu poeto Petro Babicko eilérasciu knyga. Ji daro malonu ispúdi, tiek savo isvirsine isvaizda, tiek ir turiniu. Visi eilérasciai parasyti gabios plunksnos, kuriuose ypatingai daug poezijos, daug ekspresijos ir sielos.

Vieni tu eilérasciu autoriaus rasyti dar Nepriklausomoj Lietuvoj kiti istremime, taigi skaitytoju autorius vedzioja ne tik ivairiais tremtinio pasvieciais bet ir po laisva bei laiminga Lietuva. Knyga didelé, graziai isleista ir bútina kiekvieno lietuvio patrioto gricioje. Jos kaina tik vienas doleris. Issirasyti galima per músu zurnalo redakcija.

KAUKAZO RAZBAININKAS

Arba kaip Juozas Stalinas pasidaré Rusijos diktatorium. Tokiu vardu Amerikoje iséjo knygelé, kurioje lietuviu kalba ir remiantis dokumentais aprasomas Juozo Stalino gyvenimas.

Ir kam neidomu pazinti Juozas Stalinas, tas «negramatnas» bolseviku stabas is pat jo jaunystés dienu? Dél to, Amerikos lietuviu dienrastis «Naujienos», recenzuodamos knygute Kaukazo Razbaininkas, lapkricio mén. 1 d. 1946 m. laidoje ir sako:

«Idomu juk Juozo Stalino gyvenima pazinti is pat jo jaunystés. Pazinti jo blogus palinkimus ir negarbingus zygius nuzymétus vagystémis, uzmusimais, plésimais ir t.t.

Juozas Stalinas arba kaip jis tikrai vadinasi Soso Dziugasvili po Gruzijos kalnus besislapstydamas nuo jaunu dienu yra pridares kruvinu ir negarbingu darbu. Jis yra Kaukazo razbaininkas. Ir is sito banditu bandito kai kurie kisi, kad jis isves juos is vargu ir nelaimiu i sviesesne ateiti.

Banditas buvo, banditas pasilieka, banditas susilauks galo, kaip ir visi kiti banditai. Šiandien pasigavo mazesnius banditus, ikirto jiems i sopama vieta, pagaus ir didesnius; pagaus, jie nepaspruks. Laisvés kovotojai uz zmogaus teises, uz savo namu laisve, uz tautos laisve ankstiau ar véliau laimés. Susipazinkite su tuo Kaukazo razbaininku», baigia dienrastis «Naujienos».

Taip, labai pravartu susipazinti su tuo pagarséjusiu Kaukazo Razbaininku arba Juozu Stalinu tuo labiau, kad knygute tekainuoja vos 25 amerikoniski centai. Norintiems ja issirasyti «Laisvosios Lietuvos» redakcija mielu noru p t ininkaus

TĖVYNĖN

Neperijodinis kultúros, meno ir literatúros zurnalas. Ji leidzia lietuviu jaunuju rasytoju kolektyvas Salzburge, redaguoja zinomas músu rasytojas prof. Vincas Krévé - Mickevicius. Zurnalas graziai isleistas, jo turinys idomus bei patraukus ir lengvai skaitomas.

Zinant sunkias tremtiniu gyvenimo salygas tenka stebétis, kad jie ir tremime atlieka toki dideli ir grazu lietuviu literatúros darba.

BLÚDIJANTIS KAILIAMAINIS

Desimts kartu maines kaili, is visur pavarytas aferistas ir Urugvajaus lietuvisku organizaciju graborius Jurgis Lazdauskas, su savo komunistams tarnaujanciais smeiztais jau rado vieta «Naujienose», kuriu puslapiuose melagingai dergia ir uzgaulioja pasisventusiai dirbancius músu kolonijos veikéjus. Visai nekalbétumém apie kolonijos pasmerkta ir is visur isvyta aferistéli Jurgi Lazdauska, bet mus stebina «Naujienu» taktika, kurios nepasitikrine talpina komunistuojanciu demagogu provokacijas ir tuo paciu patarnauja Stalino saulei.

Lazdauskas nepernesa, kad mokyt. Petras Čiucelis du metai pasisventusiai ir be atlyginimo dirba kolonijai. Ir uz tai kolonija Čiucelí vertina bei gerbia. Lazdausko rasymai pati Lazdauska pastato Krylovo taksiuko rolén. Mes jam ir baigiam Krylovo posakiu:

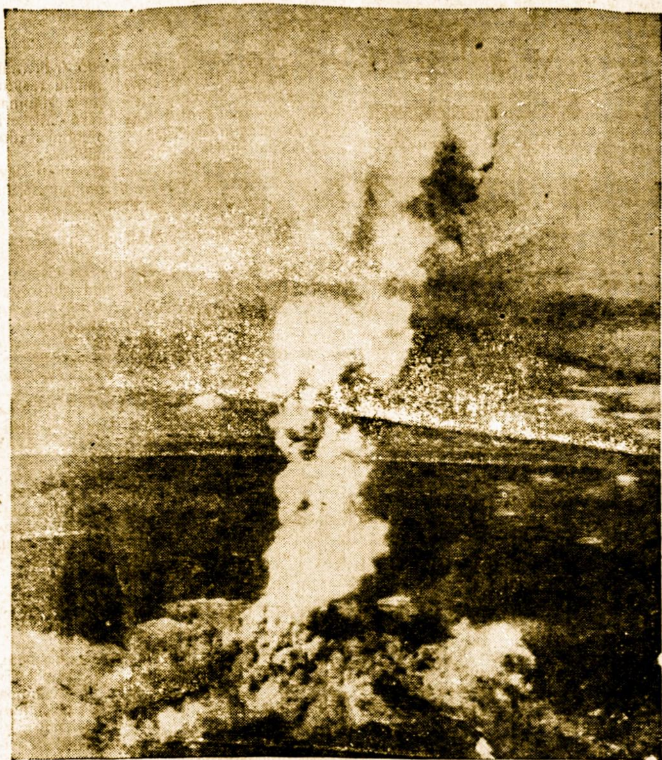
«Lok taksiuk. Tu stipras zinoti,
Kad is toli moki ir drambli paloti».

TIKRAI STALINISKAI

«Keleivio» 42 numeryje praéjusiu metu, su pasislykstéjimu skaitome «korespondencija» is Urugvajaus. Ta korespondencija taikoma vienintelei Urugvajuje Kultúros Draugijai, kuri cia paseikmingai dirba Lietuvos laisvinimo darba ir veda kova su apmokamais Maskvos patriotais. Joje pilna tokiu perlu: «fasistai, klerikalai, uzgrobikai, smetoniski smugelnikai, vagisautojai. besarmaciai» ir taip begalo. Sita socialistine slykstybe ir mela parasé cia garsus «pijokélis» ir museika, kuris praéjusiais metais panasiai iskoliojo Kultúros Draugija komunistu «Darbe» ir dabar nukeliavo i «Keleivi».

Visi cia zino, kad Babilius nuknjaukes Draugijos kasos knygas noréjo pasipelnyti ir Draugija skundé teismui ir pralosé, bet blúdijantis dzukas «Keleivyje» atbulai seiléjasi. Taip buvo ir su mégstancio pezus imti, bet atskaitomybés neduoti Babiliaus masina, kurios kaipo senos ir sudévéto griozdo Draugija nenoréjo pirkti.

Mes manom, kad uz tokius sedevrus p. Januskio neuzmirs tie, kuriems tokie rastai patiems neimanoma «Keleivin» pravesti. Jie tat labai pigiai perkasi Daunoru, Alytaus Dzuku ir jiems panasiu demagogu.

PASKUTINIAI BANDYMAI

Nuotraukoj matom atominės bombos sprogima paskutiniuose jos bandymuose, kuriuose dalyvavo ir Stalino atstovas. Jis nieko n[illegible]kalbėjes, o tik giliai susimastes ir susikaupes apleides bandymo vieta. Po situ bandymu ir gerai zinodami, kad amerikieciai sitas baisias bombas intensyviai gamina, rusai labai susirúpino ir émé ypatingai gausiai kalbéti savo spaudoje apie atomu bombas, nagrinéti ju t[illegible] ir amerikiecius su anglais vadinti «atominiais diplomatais», kurie, girdi nori dominuoti pasauli ir nepriima «labai taikingu» draugo Molotovo siúlymu.

Kaip ten nebuvo, bet raudonieji imperialistai savo akimis pamate atominės jéga, rimtai susimasté, kad ja gali patirti ir savo kailiu. Amerikai kiek stipriau pasisakius, rusai padaré, kad ir nezymiu, bet visgi nuolaidu. Jie nurimo gave antausi is Turkijos dél Dardaneliu jie taip pat graziai nutyléjo, kai Persija nesiklaususi atsiémé bolseviku «neprikiausomu» padaryta Azarbeidziana ir visoj eiléj kitu prestizo bei kaip jie patys sako, sávysaugos klausimu.

Manysim, kad ir toliau jie darysis sukalbamesni, nes jokio malonumo ir jokios naudos Rusijai tokie vaízdai matytí pas save namuose kokį maton síame paveíksle.

URUGVAJAUS LIETUVIAI

ATSIPRAŠOM

Dél spaustuvéj vykusiu bútinu darbu, sis «Laisvosios Lietuvos» numeris iseina truputi suvéluotas. Sekantis iseis laiku ir jau visuomet eis punktualiai. Uz ivyki labai atsiprasome gerb. skaitytojus.

UZSIPRENUMERUOKITE

«Laisvoji Lietuva» pradédama savo sunkaus ir nepelningo darbo treciuosius metus, maloniai praso visus tikruosius patriotus lietuvius paremti jos pastangas sitoje nelygioje kovoje uz pavergtos Tévynés laisve ir su okupantu apmokamais savais issigiméliais.

Geriausias sios kovos ginklas, tai spaudos zodis, kuris drasiai pasako tiesa, niekam nepataikauja, numaskuoja okupantu apmokamus agentus, nurodo kovos kelius ir gina tautos laisve bei lietuvio garbe.

Dvieju metu laikotarpy gerai pazinote «Laisvaja Lietuva». Ji ir toliau eis tuo keliu, ji ir toliau netarnaus vienai grupei ar partijai, o pavergtos Tévynés laisvei ir visiems lietuviams, kurie siekia neprilausomos demokratinés Lietuvos ir priesinasi rusu okupacijai.

Uzsiprenumeruokite tat «Laisvaja Lietuva», patarkite ja uzsiprenumeruoti savo draugams, rasykite jai ziniu, straipsneliu, eiluciu, mokslo ir meno dalykéliu. Dirbkim broliskoj lietuviu vienybéj, nes tik taip dirbdami padarysime músu zurnala idomiu b. i graziu,. o jis sutrumpins mums kelia i laisva, nusikraciusia kruvinos maskoliu vergijos Lietuva.

ARTÉJA VASARIO 16-ji

Jau arti didzioji músu tautos laisvés svente arba Vasario 16-ji, taigi patriotiné ir samoningoji Urugvajaus lietuviu kolonija jau dabar rúpestingai ruosiasi, kad ji pavyktu iskilmingai, tinkamai ir didingai.

Minéjimas ivyks ta pacia diena tai yra sekmadienyje, vasario 16 d. 1947 m. ir prasidés lygiai 4 val. po pietu. Svente bus minima placiai zinomose ir erdviose «Cine Selecto» patalpose: calle Grecia 1105, kurias ju savininkas p. Petras Zukelis specialiai atremontavo ir ispuosé ir kurias Kultúros Draugija jau nusamdé.

Tinkamam Vasario 16-os pravedimui jau organizuojamas is visuomenés, spaudos ir organizaciju atstovu Iskilmiu Komitetas. Atatinkamas veikalas jau rengiamas. Dalyvaus choras. Kalbés zymús lietuviai ir vietiniai kalbétojai. Bus kvieciamas ir tikimasi, kad iskilmése dalyvaus J. E. Lietuvos Ministras Pietu Amerikai Dr. K. Grauzinis. Bus ispúdinga lietuviu radijo valanda ir kitos idomybés.

Per vietos spauda, radijo bangomis ir visi susirinke i sale kaip kultúringi ir laisve mylincios tautos vaikai pakartosime civilizuotam pasauliui, kad mes nenorim mums jéga primestos vergijos, bet savo zeméje norim búti patys sau seimininkai.

Smulki programa tilps sekanciame «Laisvosios Lietuvos» numeryje. Ruoskimés patys ir kitus kvieskime.

TÉVŲ SUSIRINKIMAS

Sekmadienyje, sausio mén. 5 d. 1947 m. ivyko skaitlingas, visuotinis naujai suorganizuotos Urugvajaus Lietuviu Mokyklos tévu susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo Jonas Gramosauskas, sekretoriavo mokytojas Petras Ciucelis. Mokytojui padarius platesni pranesima apie mokyklos paskirti ir jos uzdavinius iseivijoje bei dabartini sios Lietuviu Mokyklos stovi, tévai entuziastiniai pritaré pranesimui, pareiské padéka Lietuviu Mokyklos iniciatoriui ir daug jos pradziai pasidarbavusiam Petrui Evovluckui ir vienbalsiai nusitaré dirbti, kol si pradzia nepavirs rimtu ir tvirtu músu mazuju svietimo ir lietuvisko susipratimo zydiniu.

Véliau buvo isrinktas mokyklos Tévu Komitetas i kuri iéjo: Petras Evovluckas, Andrius Alekna, Jonas Gramosauskas, Juozas Svoba ir Jurgis Zaltauskas. Tai visi placiai zinomi bei gero vardo lietuviai taigi reikia tikéti, kad jie daug pasidarbuos Urugvajaus Lietuviu Mokyklos susitvarkymui.

Priimtas p. K. Kaminskienés pasiúlymas padidinti savaitini pamoku skaiciu ir nusitarta daug kitu mokykla liecianciu reikalu, kuriu tarpe treciadieniais mokinti mazuosius muzikos, dainu ir panasiu dalyku. Sitam darbui nusitarta prasyti dalyko zinovas Vytautas Dorelis.

NAUJU METU SUTIKIMAS

Naujuosius 1947 metus draugingai ir lietuviskai sutiko Kultúros Draugijos vadovybé ir zurnalo savo patalpose, o lietuviskas kucias tie patys asmenys turéjo pp. Sveciuliu namuose. Naujus metus sutikti i drangijos patalpas atsilanké sveciai argentinieciai: p-lé Maryté Zygaité ir p. Simas Eidietis, lydimi ponios Jusienés su p. Alfonsu Bartasiúnu. Cia prie «asado criollo» ir lietuvisku dainu buvo daug pasikalbéta pasidalyta einamuoju momentu ir sutikta Nauji Metai.

Visuose dalyviuose matési ypatingai gera nuotaika ir lietuviskas úpas. Issiskirsté jau gerai isigaléjus vidurnakciui.

Dalyvis.

VAIKU VAKARĖLIS IR EGLUTĖ

Sekmadienyje, gruodzio 29 d. 1946 m. Urugvajaus Lietuviu Mokyklos mokiniai turėjo savo vakarėli ir eglute. Kalėdu Senelis. kurio role ypatingai gyvai bei meniskai atliko p. K. Vilkas ir pati eglutė, siemet kaip niekad buvo turtingi. Tai daug prikłausė nuo to, kad músu zinomi visuomenininkai ir dideli mazuju lietuviuku mylėtojai p. Juozas Miklovis - Dauksys ir p. Bolius Laucius, tik miesto centre surinko $ 42.50 eglutės naudai.

Su pasigėrėjimu tenka kalbėti ir apie pati músu mazuju vakarėli. Nors dar tik trecias mėnuo kaip mokykla veikia, bet mokiniai taip gerai suvaidino 6 veiksmu drama, «Jonukas ir Magdutė», kad jiems labai pavydėti gali ir vyresnieji. Puikiai, drasiai ir energingai vedė sudėtinga programa F. Grigiukas, kuris artistiniai suvaidino ir Jonuko role. Jam neatsiliko maza, pries kiek laiko lietuviskai nekalbėjusi Aliutė Gramosauskaitė, kuri taip puikiai suvaidino ilga ir komplikuota Magdutės role. Nepaprastai gyvai ir gabiai vaidino raganos role Vytas Alekniukas. Vytieciai: p - lė Marcelė Markeviciutė motinos role ir p. Stasys Stendelis tėvo role atliko sklandziai ir meniskai. Ypatingai buvo grazús savo uniformose ir puikiai ispildė roles septyni mazyciai naslaiciu globėjai girios nykstukai ir penki raganos uzburti kaimo vaikai. Nepamainoma buvo angelo sargo roléj Zoselė Karaziejutė. Jautriai ir ekspresingai deklamavo patriotinius eilėrascius Bolius Malinauskiukas, Genutė Svobaitė, Albinutė Sabaliauskaitė, Janytė Rakauskaitė, Pranas Baliukoniukas, Albertas Markeviciukas, Vytautas Evovluckiukas, Janytė Vetaitė ir mazytė Gumbaragytė.

Sunku ir sudėtinga kúrini pianu artistiniai paskambino Rozytė Scesnuleviciutė ir vėliau Albertas Markeviciukas. Smuika pagrojo Pranas Gelazauskiukas. Bet publika daugiausia zavėjo tai vaiku chòras, kuris taip darniai ir taip puikiai sudainavo keleta daineliu.

Publikos buvo nepaprastai daug, jos tiek gal pirma syki Kultúros Draugijos patalpos matė. Mazuju ir buvo gausiai.

Didelė ir ivairi bei artistiniai atlikta programa, atatinkamos dekoracijos, kostiumai, meniskas p - lės Hortencijos Birtnikaitytės grimas ir viskas nepaprastai harmonizavosi ir rodė, kad mokytojo P. Čiucelio, jo kolegos V. Dorelio bei kitu buvo idėta daug rúpescio, darbo ir sumanumo. Visuomenė turi rimciau susirúpinti situo ivykiu ir laiku jam ateiti talkon, jei ji nori turėti sviesia kolonijos ateiti.

J. D.

PRANESIMAS

Sekanciame «Laisvosios Lietuvos» numeryje tilps asmenu sarasas, kurie ir kiek yra aukoje Kalėdu Eglutės surengimui mokykloje.

NORKUS PURVAIS DRABSTO

«Drėbk purvu... Vis kas nors uzsiliks», sakydavo Voltaire, kurio metoda Norkus panaudojo pries Urugvajaus lietuviu kolonijos kapeliona gerb. kun. Stan. Grigaliúna, ji savo «smeiztu zidinyje» visai be pagrindo «pagerbdamas». Kun. St. Grigaliúnas yra garbinga asmenybė, turis aukšta varda savo vyresnybės akyse ir nuosirdziai gerbiamss visos katalikiskos ir net religija nepraktikuojancios lietuviu kolonijos Urugvajuje. Jokie smeiztai jam nekibo ir nekibs. Is Cerro iskeltas jo paties prasymu.

Kai del «inkriminavimo» pp. Siauruseviciu seimoje, tai cia tik «norkiskas isradimas» ir blogos valios zmoniu darbas. Visas pasaulis zino, kad pp. Siaurusevičiai «taresi» skirtis nuo pat sliubo dienos. Faktinose gi «issiskirtuvese» s. m. liepos 25 d. dalyvavo ir «Laisvosios Lietuvos» redakcijos atstovas ir kiti liúdininkai. Skyresi abisaliu susitarimu, abu graziai atsisveikino ir t.t. Ir kam tat begioti po teismus, jei abu sutaria skirtis? Ir ko nori Norkus purvais drabstydamas músu kolonijos inteligentija, kai jo akana poniute atvyksta pas mus pasikaledoti del «puchero».

PAIESKO

Jonas Mockevicius, gyvenas Urugvajuje, paiesko savo brolio Petro Mockevicíaus, kilusio is Buniskiu kaimo, Lazdiju vals. Svogerio Jono Vasiliausko, kilusio is Udzininku kaimo, Lazdiju vals. ir pusbrolio Juozo Silinsko, kilusio is Kazuru kaimo, Rudaminos vals.

Juos pacius arba apie juos zinancius nuosirdziai prasau atsiliepti siuo adresu:

Jonas Mockevicius
Calle Perú 1801. Esq. Portugal. Cerro.
Montevideo. Rep. O. del Uruguay.

PRASAU

Artejant visuotinam metiniam U. Liet. Kultúros Draugijos nariu susirinkimui ir metinei apyskaitai, gerb. narius prasau sutvarkyti atsilikusi nario mokesti ir nario knygute.

1946 metu paskutinio ketvircio «Laisvosios Lietuvos» prenumeratai bus paskelbti sekanciame zurnalo numeryje.

P. Korkuzas
Izdininkas.

PRANO STANKEVIČIAUS

Krautuve - Baras - Pienine.

Geros prekes. Ekonomiskos kainos.

Calle Grecia 4200. Villa del Cerro.

Bodega y Viñedos

de VALENTIN CARNE e HIJO

VINO NATURAL

REDENCION MELILLA
Tel. 22 00 35

Visi lietuviai tik cia perka, nes duodama gera preké, ekonominé kaina ir skubus bei mandagus patarnavimas.

DIPLOMUOTAS LIETUVIS SIUVEJAS

MOTIEJUS BOLIAUSKAS

Calle Francisco Tajes 1195 P. 2 Ap. 7

Siuvama visu rusiu, rubai, geriausiu medziagu ir pagal paskutinius madu reikalavimus. — Savas pas sava, nes rasite garantuota darba ir ekonomiska kaina.

LIBRERIA y JUGUETERIA

SELECTO

— de —

HOSMAR GERIN

Calle GRECIA 4215 — Cerro

Al lado del Cine

Ofrece toda su mercaderia a un 30 % de rebaja a los suscriptores de esta revista.
Libros castellanos y extranjeros.

RESTAURANT Y PENSION

Gran Bretaña

JOUZAS RAMONAS

Savininkas

Geriausia vieta lietuviams turistams atvaziuojantiems is Argentinos. Sveikas valgis. — Svarios lovos pavieniam ir erdvus kambariai seimynoms.

JUAN CARLOS GOMEZ 1266

Teléfono: 8 39 05 Montevideo

ANELE RAULUSKEVICIENE

Didelio pasirinkimo, pigiu kainu bei mandagaus patarnávimo, visu rusiu maisto produktu krautuvé. — Lietuviai prasomi uzeiti persitikrinimui

Calle BOGOTA 3217 — Cerro

Kaunas

PIENINE IR ALINE

ANDRIAUS ALEKNOS

Calle BOGOTA 4001 esq. Bélgica

CERRO

Visuomet sviezi produktai, ekonomiskos kainos, skubus patarnavimas.
Pasitikrinkit

KRAUTUVÉ IR BARAS

JONO GRAMOSAUSKO

Calle PERU 1992 — Villa del Cerro

Pirmos rusies viso maisto productai ir sviezios darzovés bei vaisiai — Vietos visu rusiu gerimai — Pigios kainos — Skubus ir saziningas patarnavimas.
Persitikrinkite

LD 278
1946, Nr.12

Casa LIRA

1926 metais apdovanota aukso medaliu — Tarptaltinėj Parodoj Lietuvoje. — Visu rusiu pianu taisymas, sustygavimas, nauju darymas ir pertvarkymas. Lietuviams nuolaidos. Savininkas Antanas Dambrauskas

SAN JOSE 1015 Tel. 8 36 33

foto arte Elba

GRECIA 3432 - CERRO - Tel. 22 10 54

Savininkas, Stasys Bartnikaitis.

Pr. Riboko ir Airzersteino

MENISKU ODOS ISDIRBINIU

Fabrikas

Calle RIO BRANCO 1102

Visoki meniski odos isdirbiniai parduodami urmu ir pavieniai. — Lietuviams daromos specialės nuolaidos

IMAN

ADOLFAS KAUŠINIS

Vienintelis lietuvis Urugvajuje, turintis Elektros Stoties Teises. Atlieka: Visus elektros irengimus ir pataisymus Lietuviams Didelis Nuolaidos

Calle SAN JOSE 1088 Tel. 8 79 56

Telefonas: 8 79 56

FUNDICION PRADO

Fundición de Bronce Mecánico Aluminio y Herrajes en General, Sección Mecánica y Estampados Matrices de Todas Clases y Para Toda Industria

Eduardo Jusys

MOLINOS DE RAFFO 473

Teléfono 22 53 05 Montevideo

Imperial

GARINE RUBU VALYKLA

Rubu isvalymas sulig "DUPLEX" sistema Sermenu rubay. Dazymas ir reformavimas skrybeliu ir kostiumu. — Nematomas uzadymas skyliu bei perpliesimu. — Lietuviams nuolaida: tik $ 1.50 kostiumo isvalymas ir isprosymas.

Centralinis Namas:

Calle EJIDO 1241 — Tel. 9 19 10

Skyrius ir dirbtuvės:

Av. BRASIL 3092 Montevideo

TINTORERIA Y SOMBRERERIA

ANDES

DE

ANTONIO YANKUS

ANDES 1257 — Tel. 8 18 03

Moteru ir vyru rubu valymas. — Visu rusiu skrybeliu valymas ir reformos. — Kostiumu ir paltu isvertimas. — Lietuviams nuolaida